

συμμετρία

ΘΕΩΡΙΑ

Για κάθε κρούση ισχύει:

$$\vec{P}_{\text{πριν}}^{\text{ολ}} = \vec{P}_{\text{μετά}}^{\text{ολ}}$$

$$E_{\text{απωλειων}} = K_{\text{ολ,αρχ}} - K_{\text{ολ,τελ}} \Rightarrow$$

$$E_{\text{απωλειων}} = (K_1 + K_2) - (K'_1 + K'_2)$$

$$\Delta \vec{p}_1 = -\Delta \vec{p}_2$$

Ελαστική κρούση

$$\Delta K_1 = -\Delta K_2$$

$$\Delta \vec{p}_1 = -\Delta \vec{p}_2$$

Για κεντρική ελαστική κρούση δυο σφαιρών ισχύει:

$$\vec{P}_{\text{πριν}}^{\text{ολ}} = \vec{P}_{\text{μετά}}^{\text{ολ}} \quad \text{και} \quad K_{\text{πριν}}^{\text{ολ}} = K_{\text{μετά}}^{\text{ολ}}$$

$$v'_1 = \frac{2m_2}{m_1 + m_2} v_2 + \frac{m_1 - m_2}{m_1 + m_2} v_1$$

$$v'_2 = \frac{2m_1}{m_1 + m_2} v_1 + \frac{m_2 - m_1}{m_1 + m_2} v_2$$

$$v'_1 + v_1 = v'_2 + v_2$$

Αν $m_1 = m_2$ τότε

$$v'_1 = v_2$$

$$v'_2 = v_1$$

Αν $v_2 = 0$ τότε

$$v'_1 = \frac{m_1 - m_2}{m_1 + m_2} v_1$$

$$v'_2 = \frac{2m_1}{m_1 + m_2} v_1$$

Αν $m_1 = m_2$ και $v_2 = 0$ τότε

$$v'_1 = 0$$

$$v'_2 = v_1$$

Αν $m_2 \ll m_1$ και $v_2 = 0$ τότε

$$v'_1 = v_1$$

$$v'_2 = 2v_1$$

Αν $m_2 \gg m_1$ και $v_2 = 0$ τότε

$$v'_1 = -v_1$$

$$v'_2 = 0$$

Ελαστική και πλάγια κρούση μιας σφαίρας με ακλόνητο τοίχωμα.

$$v = \sqrt{v_x^2 + v_y^2}$$

$$v'_x = -v_x$$

ΑΔΟ στον $\psi'\psi$:

$$\vec{p}_y^{\text{πριν}} = \vec{p}_y^{\text{μετά}} \Rightarrow mv_y$$

$$v' = \sqrt{v_x'^2 + v_y'^2}$$

και

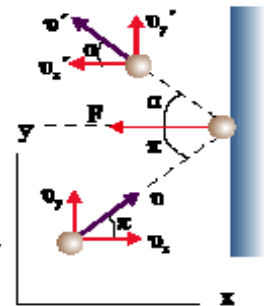
$$\left. \begin{aligned} v' &= \sqrt{v_x'^2 + v_y'^2} \\ v'_x &= v_x \\ v'_y &= v_y \end{aligned} \right\} \Rightarrow$$

$$\left. \begin{aligned} &\Rightarrow \sqrt{v_x^2 + v_y^2} \\ \text{Όμως } \sqrt{v_x^2 + v_y^2} &= v \end{aligned} \right\} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow v' = v$$

δηλαδή το μέτρο της ταχύτητας της σφαίρας δε μεταβάλλεται .

Αν π και α οι γωνίες που σχηματίζουν η u και η u' , αντίστοιχα, με την κάθετη στον τοίχο ισχύει

συμμετρία

$$\left. \begin{array}{l} \eta_{\mu\pi} = \frac{v_y}{v} \\ \eta_{\mu\alpha} = \frac{v'_y}{v'} \text{ και} \\ v' = v \\ v'_y = v_y \end{array} \right\} \Rightarrow \eta_{\mu\alpha} = \frac{v_y}{v} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow \eta_{\mu\pi} = \eta_{\mu\alpha}$$

$$\Rightarrow \pi = \alpha$$

Δηλαδή η γωνία πρόσπτωσης της σφαίρας είναι ίση με τη γωνία ανάκλασης .

ΚΙΝΗΤΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ – ΜΕΤΡΟ ΟΡΜΗΣ

$$K = \frac{mv^2}{2} \Rightarrow K = \frac{m^2v^2}{2m} \Rightarrow K = \frac{(mv)^2}{2m} \Rightarrow K = \frac{p^2}{2m}$$

ΚΑΙ

$$K = \frac{mv^2}{2} \Rightarrow K = \frac{mvv}{2} \Rightarrow K = \frac{(mv)v}{2} \Rightarrow K = \frac{pv}{2}$$

συμμετρία

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1.1 Γ89 Δύο σφαίρες (1) και (2) που κινούνται με ταχύτητα $\vec{v}_1$ και $\vec{v}_2$ αντίστοιχα συγκρούονται κεντρικά και ελαστικά και αποκτούν εξαιτίας της κρούσης ταχύτητα $\vec{v}'_1$ και $\vec{v}'_2$ αντίστοιχα. Ποια από τις παρακάτω προτάσεις είναι η σωστή;

Για τις αλγεβρικές τιμές των ταχυτήτων των δύο σφαιρών πριν και μετά την κρούση ισχύει:

α) $v_1 + v'_1 = v_2 + v'_2$ β) $v_1 - v_2 = v'_1 - v'_2$

γ) $v_1 + v_2 = -(v'_1 + v'_2)$ δ) $v_1 + v'_1 = v_2 - v'_2$

1.2 Γ93 Δύο σώματα (1) και (2) που έχουν ίσες μάζες κινούνται με ταχύτητα $\vec{v}_1$ και $\vec{v}_2$ αντίστοιχα και συγκρούονται κεντρικά και ελαστικά, με αποτέλεσμα να αποκτήσουν μετά την κρούση ταχύτητα $\vec{v}'_1$ και $\vec{v}'_2$ αντίστοιχα. Ποιες από τις παρακάτω σχέσεις είναι σωστές και ποιες λανθασμένες;

α) $v_1 + v'_1 = v_2 + v'_2$ β) $v_1 = v'_1$ και $v'_2 = v_2$

γ) $v'_1 = v_2$ και $v'_2 = v_1$ δ) $v_1^2 - v_1'^2 = v_2'^2 - v_2^2$

1.3 Γ94 Σφαίρα (1) μάζας $m_1 = m_2$ κινείται με ταχύτητα αλγεβρικής τιμής $+u$ και συγκρούεται κεντρικά και ελαστικά με ακίνητη σφαίρα (2) μάζας $m_2 = 4m$. Ποια από τις παρακάτω προτάσεις είναι η σωστή;

Η αλγεβρική τιμή της ταχύτητας $\vec{v}'_1$ που έχει η σφαίρα (1) μετά την κρούση ισούται με:

α) $-u$ β) $+0,3u$ γ) $+0,4u$ δ) $-0,6u$

1.4 Γ95 Μικρό σώμα μάζας $m_1 = m$ κινείται με ταχύτητα $\vec{v}_1$, και συγκρούεται μετωπικά και ελαστικά με ακίνητο σώμα μάζας $m_2 = \lambda m_1$ (όπου λ θετική αδιάστατη ποσότητα). Μετά την κρούση τα δύο σώματα έχουν αντίθετες ταχύτητες. Ποια από τις παρακάτω προτάσεις είναι η σωστή; Η ποσότητα λ ισούται με:

α) 0,5   β) 3   γ) 4   δ) 0,25

1.5 Γ96 Δύο σώματα μάζας m_1 και m_2 που κινούνται στην ίδια ευθεία με αντίθετες ταχύτητες συγκρούονται μετωπικά και ελαστικά. Ποια από τις παρακάτω προτάσεις είναι η σωστή; Για να ακινητοποιηθεί το σώμα μάζας m_1 , εξαιτίας της κρούσης, πρέπει οι μάζες των δύο σωμάτων να ικανοποιούν τη σχέση:

α) $m_1 = m_2$ β) $m_1 = 3m_2$ γ) $m_1 = 0,5m_2$ δ) $m_1 = 4m_2$

1.6 Γ97 Μικρό σώμα (1) μάζας m_1 που κινείται με ταχύτητα $\vec{v}_1$, συγκρούεται μετωπικά και ελαστικά με ακίνητο σώμα (2) μάζας m_2 . Το σώμα (1) μεταβιβάζει κατά 100% την κινητική του ενέργεια στο σώμα (2). Ποια από τις παρακάτω προτάσεις είναι η σωστή;

Οι μάζες των δύο σωμάτων ικανοποιούν τη σχέση:

α) $m_1 = 3m_2$ β) $m_1 = 0,5m_2$ γ) $m_1 = 1,5m_2$ δ) $m_1 = m_2$

1.7 Γ98 Σώμα (1) κινείται με ταχύτητα $\vec{v}_1$, και συγκρούεται μετωπικά και ελαστικά με ακίνητο

συμμετρία

σώμα (2) που έχει πολύ μεγαλύτερη μάζα από το σώμα (1). Ποια από τις επόμενες προτάσεις είναι η σωστή;

Οι αλγεβρικές τιμές των ταχυτήτων $\vec{v}_1'$ και $\vec{v}_2'$ των σωμάτων (1) και (2) αντίστοιχα μετά την κρούση ικανοποιούν τις σχέσεις:

α) $v_1' = v_1$ και $v_2' = -v_1$ β) $v_1' = 0$ και $v_2' = v_1$

γ) $v_1' = 0$ και $v_2' = -v_1$ δ) $v_1' = -v_1$ και $v_2' = 0$

1.8 Γ101 Μικρό σώμα μάζας $m_1 = m$ έχει κινητική ενέργεια K και συγκρούεται μετωπικά και πλαστικά με ακίνητο μικρό σώμα μάζας $m_2 = 4m$. Ποια από τις παρακάτω προτάσεις είναι η σωστή;

Η απώλεια ενέργειας εξαιτίας της κρούσης ισούται με:

α) $0,2K$ β) $0,4K$ γ) $0,5K$ δ) $0,8K$

1.9 Γ102 Δύο σώματα (1) και (2) με μάζα m και $4m$ αντίστοιχα κινούνται με αντίθετες ορμές και συγκρούονται πλαστικά. Ποιες από τις παρακάτω προτάσεις είναι σωστές και ποιες λανθασμένες;

α) Οι αλγεβρικές τιμές των ταχυτήτων $\vec{v}_1$ και $\vec{v}_2$ των σωμάτων (1) και (2) αντίστοιχα πριν την κρούση ικανοποιούν τη σχέση $v_1 = -4v_2$.

β) Το συσσωμάτωμα που προκύπτει από την κρούση κινείται προς την κατεύθυνση κίνησης που είχε πριν την κρούση το σώμα με τη μεγαλύτερη μάζα ($4m$).

γ) Η κινητική ενέργεια κάθε σώματος μεταβάλλεται κατά το ίδιο ποσό εξαιτίας της κρούσης.

δ) Η αρχική κινητική ενέργεια του συστήματος των δύο σωμάτων μετατρέπεται εξαιτίας της κρούσης κατά 100% σε θερμότητα.

1.10 Γ103 Μικρός ξύλινος κύβος (1) μάζας $m_1 = 4m$ κινείται με ταχύτητα αλγεβρικής τιμής v_1 και συγκρούεται μετωπικά και ανελαστικά με ξύλινο κύβο (2) μάζας $m_2 = m$ που κινείται με ταχύτητα αλγεβρικής τιμής $v_2 = -2v_1$. Ποια από τις παρακάτω προτάσεις είναι η σωστή;

Αν η ταχύτητα του ξύλινου κύβου (1) μετά την κρούση έχει αλγεβρική τιμή $v_1' = +0,5v_1$ τότε η ταχύτητα του κύβου (2) μετά την κρούση έχει αλγεβρική τιμή:

α) μηδέν β) $-v_1$, γ) $+v_1$, δ) $-2v_1$.

1.11 Γ1145 Δύο μικρά σώματα συγκρούονται μετωπικά και πλαστικά. Ο λόγος της ολικής κινητικής ενέργειας του συστήματος των μαζών πριν και μετά την κρούση είναι $\frac{K_{ολ}^{μετά}}{K_{ολ}^{πριν}} = 0,75$. Το

ποσοστό της ενέργειας που μετατράπηκε σε θερμότητα κατά την κρούση είναι

α. 0%. β. 25%. γ. 50%. δ. 75%.

1.12 Γ1147 Μικρή σφαίρα, που κινείται ευθύγραμμα και ομαλά σε οριζόντιο επίπεδο, συγκρούεται ελαστικά και πλάγια με κατακόρυφο τοίχο. Στην περίπτωση αυτή

α. η γωνία πρόσπτωσης της σφαίρας είναι ίση με τη γωνία ανάκλασης.

β. ισχύει $\vec{v} = -\vec{v}'$ (όπου $\vec{v}$ η ταχύτητα της σφαίρας πριν την κρούση και $\vec{v}'$ η ταχύτητα της σφαίρας μετά την κρούση).

συμμετρία

γ. ισχύει $\vec{p}_{\text{πριν}} = \vec{p}_{\text{μετά}}$ (όπου $\vec{p}_{\text{πριν}}$ η ορμή του συστήματος πριν την κρούση και $\vec{p}_{\text{μετά}}$ η ορμή του συστήματος μετά την κρούση).

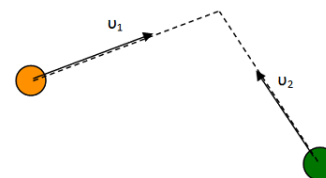
δ. η κινητική ενέργεια της σφαίρας διατηρείται.

1.13 Γ1148 Δύο σώματα με μάζες m_1 και m_2 , εκ των οποίων η m_1 κινείται με ταχύτητα u_1 ενώ η m_2 είναι ακίνητη, συγκρούονται κεντρικά και ελαστικά. Μετά την κρούση τα σώματα m_1 και m_2 θα αποκτήσουν ταχύτητες u'_1 και u'_2 αντίστοιχα που θα δίνονται από τις παρακάτω σχέσεις:

α. $u'_1 = \frac{m_1 + m_2}{m_1 - m_2} u_1$ και $u'_2 = \frac{2m_1}{m_1 - m_2} u_1$. β. $u'_1 = \frac{2m_1}{m_1 + m_2} u_1$ και $u'_2 = \frac{m_1 - m_2}{m_1 + m_2} u_1$.
 γ. $u'_1 = \frac{m_1 - m_2}{m_1 + m_2} u_1$ και $u'_2 = \frac{2m_1}{m_1 + m_2} u_1$. δ. $u'_1 = \frac{m_1}{m_1 + m_2} u_1$ και $u'_2 = \frac{m_2}{m_1 + m_2} u_2$.

1.14 Γ1149 Στο σχήμα, η κρούση των δύο σωμάτων ονομάζεται

- α. κεντρική.
- β. έκκεντρη.
- γ. πλάγια.
- δ. σκέδαση.

1.15 Γ1150 Μία σφαίρα προσκρούει ελαστικά και πλάγια σε έναν τοίχο με ταχύτητα μέτρου u και διεύθυνσης που σχηματίζει γωνία π με την κάθετη στον τοίχο. Αν u' το μέτρο της ταχύτητας της σφαίρας μετά την κρούση και α η γωνία που σχηματίζει η διεύθυνσή της με την κάθετη στον τοίχο, θα ισχύει

- α. $u = u'$ και $\pi > \alpha$.
- β. $u = u'$ και $\pi = \alpha$.
- γ. $u > u'$ και $\pi = \alpha$.
- δ. $u > u'$ και $\pi > \alpha$.

1.16 Γ1151 Δύο σώματα με ίσες μάζες που κινούνται με μέτρα ταχυτήτων u_1 και u_2 συγκρούονται κεντρικά και ελαστικά. Μετά την κρούση τα σώματα θα αποκτήσουν ταχύτητες με μέτρα u'_1 και u'_2 αντίστοιχα, που θα δίνονται από τις παρακάτω σχέσεις:

α. $u'_1 = u_1$ και $u'_2 = u_2$. β. $u'_1 = 0$ και $u'_2 = 0$.
 γ. $u'_1 = 0$ και $u'_2 = u_1$. δ. $u'_1 = u_2$ και $u'_2 = u_1$.

1.17 Γ1153 Σώμα Σ_1 μάζας m που κινείται προς τα δεξιά στη θετική κατεύθυνση με ταχύτητα μέτρου u συγκρούεται κεντρικά και πλαστικά με ακίνητο σώμα Σ_2 διπλάσιας μάζας.

Η μεταβολή της ορμής του σώματος Σ_1 κατά την κρούση έχει αλγεβρική τιμή:

α. $-\frac{mu}{3}$. β. $-\frac{2mu}{3}$. γ. 0.

Να επιλέξετε το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

Να δικαιολογήσετε την επιλογή σας.

1.18 Γ1154 Ένα σώμα A που έχει μάζα m και ταχύτητα u_1 συγκρούεται με άλλο σώμα B που έχει διπλάσια μάζα και ταχύτητα u_2 , αντίρροπη της u_1 . Από τη κρούση δημιουργείται συσσωμάτωμα που παραμένει ακίνητο στο σημείο της σύγκρουσης. Ο λόγος των μέτρων των ταχυτήτων των δύο σωμάτων πριν από την κρούση, είναι:

συμμετρία

- α. $\frac{1}{2}$.   β. 1.   γ. 2.

Να επιλέξετε το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.
Να δικαιολογήσετε την επιλογή σας.

1.19 Γ1155 Δύο σώματα Α και Β, με μάζες m και $3m$ αντίστοιχα, βρίσκονται ακίνητα πάνω σε λείο οριζόντιο επίπεδο. Δίνουμε στο σώμα Α αρχική ταχύτητα έτσι ώστε να κινηθεί προς τη θετική φορά και να συγκρουστεί κεντρικά και ελαστικά με το ακίνητο σώμα Β. Η αλγεβρική τιμή της ταχύτητας του σώματος Β μετά την κρούση είναι

- α. $-\frac{v}{2}$.   β. $\frac{v}{2}$.   γ. $\frac{v}{4}$.

Να επιλέξετε το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση. Να δικαιολογήσετε την επιλογή σας.

1.20 Γ1156 Σώμα Σ_1 μάζας m_1 συγκρούεται κεντρικά και ελαστικά με ένα δεύτερο ακίνητο σώμα Σ_2 μάζας m_2 . Αν ΔK_1 είναι η μεταβολή της κινητικής ενέργειας του σώματος Σ_1 και ΔK_2 είναι η μεταβολή της κινητικής ενέργειας του σώματος Σ_2 λόγω της ελαστικής κρούσης, τότε ισχύει

- α. $\frac{\Delta K_1}{\Delta K_2} = \frac{m_1}{m_2}$.   β. $\frac{\Delta K_1}{\Delta K_2} = -1$.   γ. $\frac{\Delta K_1}{\Delta K_2} = 1$.

Να επιλέξετε το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση. Να δικαιολογήσετε την επιλογή σας.

1.21 Γ1157 Σώμα Σ_1 μάζας m_1 που κινείται προς τη θετική κατεύθυνση συγκρούεται κεντρικά και ελαστικά με δεύτερο ακίνητο σώμα Σ_2 μάζας m_2 . Η ποσότητα της κινητικής ενέργειας που έχει μεταφερθεί από το σώμα Σ_1 στο σώμα Σ_2 μετά την κρούση γίνεται μέγιστη όταν

- α. $m_1 < m_2$.   β. $m_1 = m_2$.   γ. $m_1 > m_2$.

Να δικαιολογήσετε την επιλογή σας.

1.22 Γ1158 Δύο σώματα με μάζες m_1 και m_2 , εκ των οποίων η m_1 κινείται με ταχύτητα που έχει αλγεβρική τιμή u_1 ενώ η m_2 είναι ακίνητη, συγκρούονται κεντρικά και ελαστικά. Μετά την κρούση η αλγεβρική τιμή της ταχύτητας u_1' του σώματος m_1 θα δίνεται από την σχέση:

- α. $u_1' = \frac{m_1 - m_2}{m_1 + m_2} u_1$.   β. $u_1' = \frac{m_1 + m_2}{m_1 - m_2} u_1$.   γ. $u_1' = \frac{2m_1}{m_1 - m_2} u_1$.

Να δικαιολογήσετε την επιλογή σας.

1.23 Γ1160 Σώμα μάζας $m_1=1$ kg κινείται προς τη θετική κατεύθυνση και προσπίπτει με ταχύτητα μέτρου $u_1=10$ m/s σε ακίνητη σφαίρα (2) μάζας m_2 και συγκρούεται ελαστικά και κεντρικά με αυτή. Μετά την κρούση η (1) κινείται με ταχύτητα μέτρου $u_1'=6$ m/s αλλά αντίθετης φοράς από την u_1 . Η μάζα του σώματος m_2 είναι:

- α. $m_2=1$ kg.   β. $m_2=\frac{1}{4}$ kg.   γ. $m_2=4$ kg.

Να δικαιολογήσετε την επιλογή σας.